

Zaadbalkanker (behandelingen)

Als de uitkomsten van het lichamelijk onderzoek, de echografie en het bloedonderzoek op zaadbalkanker wijzen, is weefselonderzoek nodig om de diagnose definitief te kunnen stellen. Voor het weefselonderzoek is een operatie nodig, waarbij de zaadbal, de bijbal en de zaadstreng helemaal worden weggenomen. Hiermee is de tumor ook verwijderd.

Afhankelijk van de uitkomsten van het weefselonderzoek, wordt bepaald of er na de operatie nog een vervolgbehandeling nodig is, bijvoorbeeld radiotherapie of chemotherapie. De keuze van wel of geen vervolgbehandeling na de operatie hangt samen met de uitgebreidheid van de ziekte en de prognose.

De behandeling van zaadbalkanker heeft bijna altijd tot doel volledige genezing te bereiken. Ook als er uitzaaiingen zijn op het moment van de diagnose, wordt meestal genezing bereikt. Een behandeling die gericht is op genezing wordt een curatieve behandeling genoemd.

Als de ziekte niet (meer) curatief kan worden behandeld, is een palliatieve behandeling mogelijk. Zo'n behandeling is gericht op het remmen van de ziekte en/of vermindering van de klachten

Behandeling

Operatie

De operatie waarbij de zaadbal, de bijbal en de zaadstreng worden weggenomen gebeurt onder narcose/ruggenprik en vindt bijna altijd plaats via de lies. U wordt hiervoor 1 of 2 dagen in het ziekenhuis opgenomen.

Vervolgbehandelingen na de operatie

Na de operatie waarbij de zaadbal is verwijderd, kan de vervolgbehandeling bestaan uit:

- waakzaam wachten ('watchful waiting')
- bestraling (radiotherapie)
- chemotherapie (behandeling met celdelingremmende medicijnen)
- lymfeklieroperatie
- U kunt ook een combinatie van deze behandelmethoden krijgen.

De keuze van de behandeling hangt samen met de uitgebreidheid van uw ziekte en uw prognose.

Waakzaam wachten

Het is niet altijd nodig dat u, nadat de zaadbal en daarmee de tumor is verwijderd, direct actief wordt behandeld. Dit geldt bijvoorbeeld als bij het onderzoek geen uitzaaiingen zijn gevonden. Het verloop van de

ziekte wordt dan nauwkeurig gevolgd met behulp van controle-onderzoeken. Deze vorm van 'behandeling' heet vaakzaam wachten. De beslissing om te wachten met verdere behandeling(en) vindt plaats in een overleg tussen u en de uroloog-oncoloog.

Bestraling (radiotherapie)

Bij patiënten die geopereerd worden aan zaadbalkanker en waarbij een uitzaaiing of meerdere uitzaaiingen zijn ontdekt, komen voor bestraling (radiotherapie) of chemotherapie in aanmerking. Afhankelijk van de uitslag van het weefselonderzoek wordt bepaald voor welke behandeling de patiënt in aanmerking komt.

Het kan ook zijn dat radiotherapie wordt gestart voorafgaand aan een operatie. Dit heeft dan als doel om de tumor te verkleineren, zodat een operatie beter is uit te voeren.

De radiotherapie vindt niet plaats in ons ziekenhuis. Hiervoor zult u verwezen worden naar het Universitair Medisch Centrum Utrecht.

Bijwerkingen

Bij de bestraling van de lymfeklieren in de buik, kan een zeer lage dosis straling terechtkomen op de nog aanwezige zaadbal. Zaadcellen zijn gevoelig voor straling. Daarom wordt uit voorzorg geadviseerd geen kinderen te verwekken tijdens de bestralingsperiode en het eerste halfjaar daarna.

Chemotherapie

Chemotherapie is de behandeling van kanker met celdodende of celdelingremmende medicijnen: cytostatica. Chemotherapie wordt voorgeschreven door een oncoloog.

Er zijn verschillende soorten cytostatica, elk met een eigen werking. De medicijnen kunnen op verschillende manieren worden toegediend, bijvoorbeeld per infuus, per injectie of als tablet. Via het bloed verspreiden zij zich door het lichaam en kunnen op vrijwel alle plaatsen kankercellen bereiken.

Bijwerkingen

- Bij een behandeling met chemotherapie adviseren wij u geen kinderen te verwekken tijdens de behandelperiode en het eerste halfjaar daarna.
- Door de behandeling met cytostatica kan onvruchtbaarheid optreden. Soms is dat blijvend. Mannen met een (toekomstige) kindwens kunnen dit het beste voor het begin van de behandeling bespreken met de specialist. U kunt vóór de behandeling sperma in laten vriezen, ook als u nu (nog) geen kindwens heeft. Het invriezen van sperma heeft alleen zin als voldoende zaadcellen van goede kwaliteit aanwezig zijn. Dat is niet bij alle patiënten het geval. Bij veel mannen verbetert overigens de kwaliteit van het sperma binnen 1 tot 2 jaar na afloop van de behandeling. Omdat u hier vooraf geen zekerheid over heeft, kan het toch verstandig zijn tijdig sperma in te laten vriezen.

Voor het invriezen van uw sperma verwijzen wij u naar de afdeling Fertiliteit van het Universitair Medisch Centrum.

Lymfeklieroperatie

Bij patiënten die een behandeling met cytostatica hebben ondergaan, wordt na de laatste kuur een CT-scan gemaakt om te beoordelen of de cytostatica alle kankercellen hebben vernietigd. Als er nog afwijkingen te zien zijn, is een operatie noodzakelijk om alle vergrote lymfeklieren te verwijderen. Meestal betreft dit achter

in de buik maar ook andere lymfeklieren kunnen vergroot zijn. Onder de microscoop wordt bekeken of er in de klieren nog kankercellen aanwezig zijn. Als dat zo is, krijgt u vaak opnieuw chemotherapie. Soms wordt gekozen voor bestraling. De lymfeklieroperatie is meestal onderdeel van een curatieve operatie.

De lymfeklieroperatie is een grote operatie die niet wordt uitgevoerd in het St. Antonius Ziekenhuis. Deze operatie wordt gedaan in het Universitair Medisch Centrum Utrecht.

Expertise en ervaring

De urologen van het St. Antonius Ziekenhuis hebben bijzondere expertise op het gebied van uro-oncologische zorgvragen. We behandelen in ons ziekenhuis jaarlijks ruim 2.500 patiënten met een verdenking op prostaat-, nier- of blaaskanker. Doordat we zoveel patiënten behandelen zien we veel verschillende ziektebeelden en hebben we veel ervaring en expertise opgebouwd. Met betrekking tot het aantal operaties per jaar zitten we in deze kankersoorten al jaren in de top 5 van Nederland.

We doen aan voortdurende kwaliteitsverbetering en zijn steeds op zoek naar de meest optimale behandeling. Ook doen we veel aan onderzoek om steeds beter te kunnen voorspellen wat nodig is en wat resultaten opleveren voor onze patiënten. We investeren in de nieuwste behandelmethoden- en technieken die zo min mogelijk schade aan het lichaam opleveren, zo maken we zoveel mogelijk gebruik van de nieuwste Da Vinci-robot waarmee we laparoscopische ingrepen doen (kijkoperaties in de buikholte).

Meer informatie over uw medicijnen?

U kunt met vragen over uw medicijnen altijd terecht bij uw arts, apotheker of verpleegkundige.

Betrouwbare aanvullende informatie over medicijnen vindt u op deze websites:

- Apotheek.nl (<https://www.apotheek.nl>): voor heldere schriftelijke informatie.
- Kijksluiter.nl (<https://www.kijksluiter.nl>): voor duidelijke animatiefilmpjes over veelgebruikte medicijnen. Na het invullen van enkele gegevens ontvangt u een inlogcode.

Hoofdbehandelaar

Patiënten worden in het ziekenhuis regelmatig door meerdere medisch specialisten tegelijk gezien. Er is echter altijd één medisch specialist eindverantwoordelijk voor de medische behandeling: de 'hoofdbehandelaar'. Het is voor u dus belangrijk om te weten wie dit is. Wilt u weten wie uw hoofdbehandelaar is? Vraag dit dan aan de zaalarts of verpleegkundig specialist.

Het filmpje [Wie is uw hoofdbehandelaar?](https://www.antoniusziekenhuis.nl/wie-is-uw-hoofdbehandelaar) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/wie-is-uw-hoofdbehandelaar>) geeft u meer informatie hierover.

Veilige zorg in het ziekenhuis

In het St. Antonius Ziekenhuis staat veiligheid voorop. Onze medewerkers doen er alles aan om uw bezoek aan het ziekenhuis zo goed mogelijk te laten verlopen. Help ons a.u.b. om goed voor u te zorgen door ons te vertellen:

- Welke medicijnen u gebruikt.
- Of u allergieën heeft.
- Of u (mogelijk) zwanger bent.
- Als u iets niet begrijpt.
- Wat u belangrijk vindt.
- Als u iets ziet wat niet schoon is.

Op de website van de Nederlandse Patiëntenfederatie (<https://www.patiëntenfederatie.nl>) leest u meer over hoe u zelf kunt bijdragen aan veilige zorg.

Meer informatie

Websites

- Stichting Zaadbalkanker (<https://www.zaadbalkanker.nl/zaadbalkanker>)
- KWF Kankerbestrijding (<https://www.kwf.nl/pages/default.aspx>)
- Stichting Jongeren en Kanker (<https://jongerenenkanker.nl/>)

Gerelateerde informatie

Aandoeningen

- Zaadbalkanker (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/zaadbalkanker>)

Behandelingen & onderzoeken

- Zaadbalkanker (onderzoeken) (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/zaadbalkanker-onderzoeken>)

Specialismen

- Urologie (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/specialismen/urologie>)
- Kankercentrum (<https://www.antoniusziekenhuis.nl/specialismen/kankercentrum>)

Contact Urologie

T 088 320 25 00